N°. 133. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD,

Woensdag 6 Junij.

Frankrijk.

PARIJS, den 3den Junij.

De aanvraag van het bestuur om een levenslang pensioen van 100,000 fr. aan de gravin *Lipona*, zuster van *Napoleon* en weduwe van *Murat*, toe te kennen, is gisteren, na eene korte maar levendige discussie, door de kamer van afgevaardigden [illegible] 215 tegen [illegible]. [illegible] over het ontwerp, de heer *Laville*, [illegible] de commissie, bij zijn verslag minder het regt verdedigd dat de weduwe van *Murat* op een pensioen van wege Frankrijk konde hebben, maar meer bijzonder het toestaan der gevraagde gelden als eene erkentenis aan de nagedachtenis van *Napoleon*, als de betaling eener schuld aan zijne verdiensten, voorgedragen. De gravin *Lipona* was eene zuster van *Napoleon*; op den Napelschen troon gezeten, waar zij uit naam van haren broeder regeerde, had zij niet opgehouden fransch te zijn; van den troon gestort, kwam zij hulp en bescherming van het gouvernement van julij vragen, en deze mogt men haar niet weigeren. Van den anderen kant werd door den heer *Salverte* niet alleen het regt der weduwe van *Murat* op een pensioen betwist, maar vooral ook het in den laatsten tijd door *Murat* gehouden gedrag jegens Frankrijk, toen hij zich met Oostenrijk en Engeland verbond, gelaakt, en daarenboven herinnerd, dat *Napoleon* bij zijn testament zijne zuster geheel scheen vergeten te hebben, en daarmede als 't ware eene veroordeeling op haar geladen had. De heer *Salverte* besloot met de aanmerking, dat zoo het hier een blijk van nationale erkentelijkheid betrof, dat men zich dan de inschrijving voor de kinderen van den generaal *Foy* moest herinneren, welke een millioen opbragt; op die wijze moesten zulke schulden worden betaald en niet door zich grootmoedig ten koste der belastingschuldigen te toonen. De heer *E. de las Cases* weersprak het zeggen van de vorigen spreker nopens het testament van *Napoleon* en betoogde met warmte de verpligting die Frankrijk had om jegens *Napoleon's* zuster edelmoedig te zijn. De president van den raad het ontwerp verdedigende, drong ook voornamelijk op dit laatste punt aan, en erkende dat er volstrekt geen aanspraak op regten bestond, op welke gronden de president der kamer, *Dupin*, zich eindelijk almede tot de goedkeuring van het ontwerp gestemd voelde.

Na deze discussie is de kamer overgegaan tot de behandeling van het budget voor het openbaar onderwijs. Door den heer *Anguis* werden plannen voorgedragen tot hervorming in het finantiele zoowel als in het administrative beheer der hoogescholen. Door den heer *de Tracy* werd, even als in de laatste jaren, weder eene redenering gehouden, over de voorkeur die aan de wetenschappen boven de letteren behoort te worden gegeven; terwijl de heer *Saint-Marc Girardin*, in antwoord op de gezegden van den vorigen spreker, met warmte de zaak der letteren verdedigde. De algemeene discussie kon niet ten einde worden gebragt en werd tot morgen uitgesteld.

In de volgende week ziet men de belangrijke discussie over de crediten voor het regentschap van Algiers en die over de begrooting van het departement van oorlog in de kamer van afgevaardigden te gemoet. De minister van oorlog, die verpligt is zich bij de debatten hierover tegenwoordig te bevinden, had uit dien hoofde in de kamer der pairs verzocht dat de discussien over het ontwerp betreffende den algemeenen staf des legers (welk ontwerp de commissie van onderzoek der pairs geheel gewijzigd heeft, met afwijking van het oorspronkelijk ontwerp, en het beginsel door de gedeputeerden aangenomen) eerst afgehandeld en op aanstaanden maandag aan de orde gesteld wierd; maar de kamer besloot aanstaanden woensdag over het ontwerp te beraadslagen.

In de zitting van gisteren werd nog een rapport uitgebragt op eene petitie van een aantal kolonisten van St. Domingo. Eensdeels werd daarin door de verzoekers verlangd, dat het met Haïti gesloten traktaat voor nietig wierd verklaard en de geheele schadeloosstelling van 125 millioen fr., zooals die bij het traktaat van 1825 werd bepaald, bedongen. De commissie meende dat [illegible] dit gedeelte van het rapport tot de orde van den dag mogt overgaan. Van den anderen kant wordt door de voormalige kolonisten verlangd, aangezien de moeijelijkheid van de jaarlijksche verdeeling der gelden, dat de bij het traktaat bepaalde som in 5 pCt. renten gekapitaliseerd worde. De minister van finantien, verklaard hebbende dat hij in de volgende zitting een ontwerp zou aanbieden, strekkende om de belangen der kolonisten met het belang der schatkist vermag te doen overeen te brengen, zoo werd dienvolgens door de commissie voorgeslagen, om dit gedeelte der petitie aan den minister van finantien te verzenden, en overeenkomstig deze voorstellen werd ook door de kamer besloten.

— Een onzer weekbladen, *la Revue de Paris*, erkent heden in zijn staatkundig bulletin, 't welk door een der vrienden van het ministerie geschreven wordt, dat er in den raad verdeeldheid bestaat en er dikwijls zeer levendige discussien gevoerd worden; maar beweert tevens dat de eendragt, na een grondig onderzoek der zaak, telkens hersteld wordt, zoodat, schoon er derhalve nu en dan verdeeldheid van gevoelen heerscht, de eenstemmigheid in de handelingen van het bestuur niet verbroken wordt.

— De *Moniteur* behelst heden in zijn officieel gedeelte den tekst van het met Haïti gesloten traktaat, zooals die nu omstreeks eene maand geleden door de bladen werd medegedeeld.

— Een der bladen beweert, dat de maarschalk *Valée* in ongenade bij het hof is geraakt, omdat hij zich ten sterkste verzet zou hebben tegen het ontwerp om van de Afrikaansche bezittingen een onderkoningschap te maken en den hertog van *Nemours* met het gezag daarvan te bekleeden.

— Te Havre schijnt men thans insgelijks bedacht te worden, om eene regtstreeksche stoombootvaart tusschen die plaats en New-York tot stand te brengen.

— Uit Spanje worden heden geene nadere tijdingen medegedeeld. In de gewone correspondentie uit deze hoofdstad leest men alleen het volgende:

» Men zou zeggen, dat de wanhoop zich van don *Carlos* en zijne aanhangers begint meester te maken. Sedert eene maand ziet men op onze grenzen een groot getal karlistische officieren die het hoofdkwartier verlaten hebben en naar Frankrijk zijn geweken. De fransche politie houdt van nabij een wakend oog over dezelven en tracht te beletten dat zij met de karlistische aanhangers uit het binnengedeelte van Frankrijk gemeenschap onderhouden. Ondertusschen beweert men, dat er in de nabijheid van Pau onlangs eene soort van bijeenkomst is gehouden tusschen de karlistische en een klein getal fransche uitgewekenen, en dat de baron *de los Valles*, ten gevolge dier bijeenkomst, op nieuw tot een bezoek naar de noordsche hoven is afgereisd, ten einde nogmaals om onderstand ten behoeve van den pretendent aan te houden. Wanneer de laatstgenoemde niet spoedig aanzienlijke geldsommen ontvangt, zal hij zich onmogelijk in de opgestane gewesten kunnen staande houden. Maar het schijnt dat de hoven der onbepaalde regeringen moede worden met het zenden van onderstand aan don *Carlos*. Men weet zelfs, dat de jongste tijdingen wegens den opstand van *Muñagorri* het vertrek van een vaartuig uit de haven van Genua, naar de kusten van Spanje bestemd, heeft doen vertragen.

» Wanneer het gouvernement der koningin op dit oogenblik eene leening konde sluiten, groot genoeg om de dringendste uitgaven voor het voeren van den oorlog in de gewesten te bestrijden, zou ongetwijfeld de pretendent weldra van het spaansch grondgebied verdreven en zijne partij vernietigd zijn."

— Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsnoteringen.

Duitschland.

FRANKFORT, den 2den Junij.

Men schrijft uit Berlijn, dat Z. M. de koning van Pruissen zich met zijne doorluchtige gasten den 29sten naar Potsdam zoude be-

geven. Voor deze reis waren, behalve de koninklijke paarden, niet minder dan 600 postpaarden besteld. De pruissische hoofdstad was reeds door onderscheidene vreemde generaals die de troepen-manoeuvres hadden bijgewoond, weder verlaten. — Moeijelijk kon men te Berlijn gelooven, dat de vereeniging van zoo vele regerende vorsten geheel zonder staatkundig doel zoude zijn. — De groothertog van Mecklenburg Schwerin was mede reeds uit Berlijn vertrokken.

— Alhier zijn aangekomen Z. D. de prins *von Schwarzenberg*, buitengewoon ambassadeur van Z. M. den keizer van Oostenrijk bij de kroonings-plegtigheid te Londen, vergezeld van zijne gemalin, van Z. D. den prins *Alfred von Windisch-Grätz*, den landgraaf *Joseph van Fürstenberg* en de graven *van Festetitz*, *von Erdödy*, en *von Grunne*. Alle deze hooge personaadjen zijn in het *hotel d'Angleterre* afgestapt. — Voorts is alhier aangekomen Zijne Exc. sir *Edward Row*, gezant van Hare Brittanische Majesteit bij de duitsche bondsvergadering.

— Uit Munchen schrijft men van den 30sten mei, dat het gezin van den pruissischen geheim legatieraad *von Bunsen* aldaar was aangekomen, en dat hij met hetzelve eerstdaags zijne reise zoude vervolgen. Zijn verblijf te Munchen had hij bijna uitsluitend besteed om zich met de kunstschatten der beijersche hoofdstad bekend te maken.

H. M. de Keizerin van Brasilie, hertogin *van Braganza*, zal zich voor eenigen tijd naar het koninklijk landgoed Ismaning begeven en vervolgens het bad te Kreuth of te Ischl bezoeken.

— Het onweder, hetwelk in den omtrek van Stuttgart veel schade heeft aangerigt, schijnt op meer plaatsen in Wurtemberg te zijn gevallen. Uit Kirchheim schrijft men van den 31sten Mei, dat den 28sten boven de gemeente Ochsenwang, een donderbui was gevallen die van drie kanten derwaarts heengestuwd werd, en die in hevigheid van uitbarsting alle onweders te boven ging die zich de oudste menschen uit het oord konden herinneren. Men heeft bij die gelegenheid wederom een sprekend en overvloedig bewijs gehad van het gevaar dat men bij onweder onder eenen boom loopt. Een herdersknaap die met zijne kudde schapen in het open veld was, had met dezelve onder eenen swaren beuk, beveiliging willen zoeken voor de groote hagelsteenen die het onweder vergezelden. Het gevolg daarvan was, dat men hem, zijnen hond en drie en tachtig schapen zijner kudde, door den bliksem getroffen, levenloos op den grond heeft gevonden. — Overigens verneemt men uit verscheidene oorden van Wurtemberg, dat aldaar meer of minder belangrijke branden hebben plaats gehad.

— De regering van Schwijz heeft den 22 mei eene circulaire aan de verschillende kantonsbesturen uitgevaardigd, tot wederlegging der nota van het voorzittend kantonsbestuur.

Omtrent den aanvankelijken uitslag van de pogingen der eedgenootschappelijke kommissarissen tot het herstel der orde in het kanton Schwijz, verneemt men uit eene circulaire, den 27sten Mei door het voorzittend kanton uitgevaardigd, dat hun onderzoek omtrent het voorgevallene nog niet verre gevorderd was; alleen was het hun reeds genoegzaam duidelijk geworden, dat door beide de staatkundige partijen in Kussnacht geld was uitgedeeld om tot oproer aan te zetten.

— Uit Weenen schrijft men, dat de aldaar gehoudene loterij ten voordeele van de noodlijdenden door den watersnood te Pesth en elders in Hongarije, een zuiver bedrag van 58,817 fl. c. m. heeft opgebragt.

— Uit Odessa meldt men van den 18den Mei dat de gouverneur-generaal van Nieuw Rusland en Bessarabie, de graaf *Woronzoff*, van daar naar Bessarabie vertrokken was. De russische regering had dien generaal gemagtigd om eene overeenkomst met zekeren koopman *Herzenstein* te sluiten tot het met steenen tegels doen beleggen der voetwegen in zijn gebied, die uit de steengroeven van de Krim zouden worden getrokken. — Den 11den der maand Mei had men te Odessa, na verscheidene warme dagen, weder zulk eene koude gehad, dat de thermometer op den middag 4½ graad onder nul teekende.

— Te Weenen waren den 28sten dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 106⅞, 4 pCt. 101, 3 pCt. 82¼, Bankact 1452½.

Nederlanden.

BREDA, den 5den Junij.

Onze gezant bij het britsche kabinet, jhr. *S. Dedel*, is te Londen teruggekeerd; en heeft laatstleden Vrijdag een langdurig onderhoud met lord *Palmerston* aan diens departement gehad.

— Naar men verneemt, zal de baron *van de Capellen* met zijn gevolg, den 11den dezer, met het stoom-oorlogschip *de Phoenix*, naar Londen vertrekken. Nog is door Z. M. de graaf *Bentinck* benoemd om hem derwaarts te vergezellen.

— Z. Exc. de russische graaf *Stroganoff*, is met zijne gemalin en gevolg eergisteren te Rotterdam aangekomen en in het *Hôtel des Pays-Bas* afgestapt.

— Bij koninklijk besluit is bepaald, dat Zr. Ms. korvet *Ajax*, welke onlangs, onder kommando van den kapitein luitenant ter zee *N. L. Coops*, uit de Oost-Indien alhier is teruggekeerd, met den 15den dezer buiten dienst gesteld en opgelegd zal worden; de kommandant en de staf van dien bodem zullen, te rekenen van gemelden datum, op nonactiviteit worden gebragt.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 22sten Mei zijn benoemd: tot plaatsvervanger van den vrederegter in de kantons Leek en Zuidhorn (Groningen), jhr. mr. *U. W. F. van Panhuis*; tot griffier bij het vredegeregt van het kanton Axel (Zeeland), *M. H. Telchuys*.

— Tot opzigter bij de verzameling van schilderijen van levende meesters, welke in het paveljoen Welgelegen te Haarlem gevestigd zal worden, is door Z. M. benoemd de heer *P. G. Wonsenburg*, kunstschilder te Haarlem.

— Bij het leger in de Oost-Indien is, in rang en anciënniteit overgeplaatst de 2de luitenant bij het 1e bataillon jagers, Jhr. *D. M. Evers*.

— Door Z. M. is het nonactiviteits-tractement verleend geworden aan den 1sten luitenant der 13de afdeeling *D. ten Cate*.

— Eervol ontslag is verleend aan den 2den luitenant van het korps koninklijke vrijwillige jagers *W. G. Story van Blokland*.

— Onder dagteekening van den 1sten Junij 1838, wordt door Z. Exc. den heere Minister van Justitie in de *Staats-Courant* van heden bekend gemaakt, dat de Hooge raad der Nederlanden, in naam des Konings, door hem is geinstalleerd en deszelfs voorloopige werkzaamheden een aanvang genomen hebben.

— Door het departement van marine is, na hiertoe door Z. M. gemagtigd te zijn, de heer *J. Swart*, te Amsterdam, beheerder en bewaarder van zee-instrumenten, naar Engeland gecommitteerd, ten einde zich aldaar eenige voor de nederlandsche marine dienstige instrumenten aan te schaffen en andere te doen herstellen.

— Men verneemt dat de 175ste koninklijke nederlandsche loterij, die eerstdaags moet worden vastgesteld, met vijf honderd loten vermeerderd zal worden.

— Uit Assen wordt van den 29sten Mei gemeld, dat aldaar dien dag op eene plegtige wijze door den heer gouverneur der provincie de eerste steen gelegd was van het gebouw, bestemd voor de zittingen van het provinciaal Drentsch geregtshof, hetwelk ten gevolge van de thans ingevoerde instellingen, na een gemis van 28 jaren, aan dat gewest is terug gegeven geworden, en welk gebouw tevens moet ingerigt om de arrondissements-regtbank te bevatten. Des middags werden heeren gedeputeerde staten, de regtelijke ambtenaren en de stedelijke regering bij den heer gouverneur ter maaltijd ontvangen.

— Uit Hamburg meldt men, dat de stoomboot *Nicolaas I*, in de vaart tusschen St. Petersburg en Lubeck, in den nacht van den 30sten Mei, niet ver van Travemunde, in brand geraakt, bij Klutz op strand gezet en aldaar geheel en al eene prooi der vlammen geworden was. Op vijf na, schenen al de passagiers, die ten getale van ruim honderd en dertig op de boot aanwezig waren, gered te zijn.

De Londensche berigten tot laatstleden Zaturdag behelzen niets meldenswaardigs, dan alleen dat door de gezworenen een aantal van negentien inwoners van Bleanwood, nabij Canterbury, waren schuldig verklaard aan het opzettelijk vermoorden van den luitenant, *Bennett* genaamd, die bij het gister vermelde oproer aldaar is omgekomen.

— Volgens de gisteren reeds vermelde Lissabonsche brieven tot den 27sten mei, had het onverwacht vertrek van de prinses dona *Isabella Maria*, de voormalige regentes, van haar buitengoed te Amora naar Belem, aanleiding tot vele gissingen gegeven. Onder anderen werd verhaald, dat er eene briefwisseling ontdekt was, waaruit bleek dat er een plan bestond om [illegible] in het geheim door de [illegible] als regentes, in naam van dom *Miguel*, [illegible].

Volgens te Londen ontvangen handelsbrieven uit Konstantinopel hadden de Circassiërs, in de maand maart, het russisch fort Shapsheen, op de grenzen hunner provincie, bij verrassing ingenomen. Na door de aanvallers uitgeplunderd en [illegible] te zijn, was hetzelve op nieuw door de Russen bezet geworden. Die bergbewoners waren van uitrustingen [illegible], welke te Odessa en Sebastopol tegen hen gemaakt werden, en voornemens, een hardnekkigen wederstand te bieden.

— Ter beurze scheen eene vrij algemeene hoop te bestaan, dat de aangelegenheden van Holland en Belgie weldra tot geheele vereffe-

ning zouden komen. De notering was (2 Junij) als volgt : geo. 3 pCt. 94⅞ ; Ned. W. S. 2½ pCt. 55 dito 5 pCt. 101 ; Rusland 112¾ ; Spanje 22; Port. 25½ ; Bras. 80½ ; Mex. 26¼; Columbia 27¼.

PARTIJWOEDE.

De uitslag van het vonnis tegen *Hubert* en consorten is voor de liefhebbers van koningsmoord niet zeer opwekkend om nieuwe zamenzweringen uit te lokken of ten uitvoer te leggen. De tijd der republikeinen is voorbij. Het droombeeld eener nieuwe republiek is te misvormd ter wereld gebragt in het laatst der vorige eeuw, dan dat het schoone en aanlokkelijke daarvan niet bewezen werd alleen in het hoofd van enkele dweepers te bestaan. De proef die sinds genomen is geworden van het gemeenebestelijke stelsel is voor Frankrijks welzijn en eer te verderfelijk, voor deszelfs rijken en aanzienlijken te kostbaar in verlies aan goed en leven geweest, dan dat ter goeder trouw (en die wordt thans daar zeldzaam meer gevonden) de republikeinsche vormen wederom zouden terug begeerd worden. En dan toch zouden het nog maar vormen zijn! Geene gemeenebestelijke regering zonder gemeenebestelijke zeden en gewoonten; geene gemeenebestelijke deugden en voortreffelijkheid, zonder gemeenebestelijke daartoe dienstige hoedanigheden; eigenbaat en verval van zedelijkheid sluiten eenen goeden gemeenebestelijken regeringsvorm uit. Waartoe dan die gedurige, zoo dikwerf herhaalde aanslagen, op het leven van eenen Vorst, die door [illegible] diepe wijsheid het geliefde Vaderland, heeft van den [illegible] en wetenschappen doet bloeijen, 's lands eer ophoudt buiten 's lands, de binnenlandsche veten fnuikt, de nijverheid en handel beschermt; en het land, aan zijne zorge toebetrouwd, doet toenemen in uitgestrektheid, in magt en in aanzien. Verbeelden zich dan de republikeinen dat met het vallen van het hoofd van *Lodewijk Philips* het vaderland in luister zal toenemen, en dat het land beter zal geregeerd worden? Zien zij niet in, dat de ongelukkigen die zich vooraanstellen, opgeofferd worden aan de roem- of belangzucht van weinigen? Zien zij niet in, dat zij met hunne pogingen tot omkeering van eenen gevestigden staat, den vreemdeling met zijne legers op den omgewroeten vaderlandschen bodem roepen? Het heeft tot heden niet gebaat, dat die vragen aan republikeinen werden voorgehouden: vooringenomenheid met eigene staatsbegrippen, verblindheid om den waren staat van zaken te aanschouwen, hebben Frankrijk herhaalde malen aan den rand des afgronds teruggebragt; en dan eens heeft de kracht der wet en dan eens de grootmoedigheid van den souverein des lands, al naar zulks aan het wijs beleid van *Lodewijk Philips* noodzakelijk of nuttig scheen, het ten ondergang neigend vaderland gered. Want heeft de hand eener steeds weldadig werkende en wakende Voorzienigheid de slagen van koningsmoorders afgewend of derzelver plannen doen in duigen spatten, bij dat behoud werd ook de gunst geschonken, om de geschokte zedelijkheid van het nationaal gevoel te herstellen; en, de partijen in bedwang houdende, aller welzijn te behartigen. Die teleurstellingen welke de republikeinen ondervonden, moesten dus tevens tot ontmoediging dienen der legitimisten, welke uit die onlusten hun voordeel zochten te trekken; die herhaaldelijk verijdelde pogingen moesten ten laatste de belangstelling doen verflaauwen; en ziet welke wanstaltige middelen door de gevonnisden op den 25. Mei zijn te baat genomen, om nog de aandacht van een klein publiek te treffen, hetwelk door de buitensporige verdediging van republikeinsche advokaten niet kon geboeid blijven. Met de hoop, vroeger mogt men zeggen met de verwachting, van de openbare aandacht tot zich te trekken, zullen nu ook voor het vervolg de aanslagen tegen den koning der Franschen verdwenen zijn. Nu die republikeinsche dweepers niet meer verwachten kunnen getuigenis hunner gevoelens af te leggen voor het eerste geregtshof van Frankrijk; nu, in plaats van bewondering en aanhang te wekken, het schavot en verlatenheid van alle broeders hun deel wordt; en men bovendien zal beginnen te zien dat zelfs met den val van *Lodewijk Philips* niets zoude gewonnen worden, is het voor de rust van Frankrijk in het bijzonder, voor die van Europa in het algemeen, in het belang der verlichting en beschaving dezer eeuw, te wenschen, dat met de straf aan het komplot *Hubert* een einde gemaakt zal zijn aan de lange rij van koningsmoorders, die de geschiedenis bevlekken.

Het Militaire wezen in Engeland.

De ijverzuchtige vrijheidsmin van het engelsche volk heeft zich langen tijd verzet tegen het in stand houden van een staand leger in vredestijd. Vóór den burgeroorlog in het midden der zeventiende eeuw, kende men geene militaire magt die den koningen ten dienste stond. *Karel II* kon slechts over 5000 man lijfwachten beschikken. Het parlement vond er geen bezwaar in om hem dit speelgoed te laten. Toen evenwel in 1667, tijdens eene vijandelijke Hollandsche vloot de britsche stranden bedekte, de admiraal *de Ruyter* den 10den Junij op de Teems verscheen, en er, in de eerste verwarring en ontsteltenis, welke deze stoutheid verspreidde, 120,000 man werden geligt, werd door het Lagerhuis op den 25sten Julij besloten dat de geheime raad den koning zou doen weten dat het huis de verwachting koesterde, dat de troepen dadelijk na de sluiting des vredes weder afgedankt zouden worden. Vier dagen daarna verscheen de koning in het Parlement, en rigtte eene redevoering aan de beide huizen, waarin hij zijne hooge verwondering te kennen gaf, dat de gedachte bij één eenig Parlements-lid had kunnen rijzen, dat hij met behulp van eene staande armee het engelsche volk zou willen regeren; daartoe had men hem te goed als een engelschman moeten kennen. In de daaropvolgende zitting des Parlements betuigde het Lagerhuis deszelfs dank aan den Koning voor de ontbinding des legers. — Vijf jaren later, gedurende den vernieuwden (tweeden) oorlog met Holland, liet *Karel II* andermaal troepen ligten. Toen kwam het huis, na levendige beraadslagingen, op den 3den november 1763, tot het besluit dat een staand leger een bezwaar, een last was aan het volk opgelegd, en tevens een werktuig tot uitoefening van willekeurig geweld, en dat hetzelve uit dien hoofde niet te dulden was. Maar de tijden waren middelerwijl zoo zeer veranderd, en Engelands vastelands-staatkunde erlangde spoedig eene zoodanige uitbreiding, dat de afkeer om geregelde strijdkrachten voor het geval van nood steeds in gereedheid te hebben, van lieverlede moest verminderen. Van het oogenblik af dat het Brunswijk-Hanoversche huis den Engelschen troon beklom, heeft er dan ook in Engeland een staand leger bestaan. Doch hoe gering bleef het getal troepen nog gedurende een lang tijdsverloop! Onder het beheer van sir *Robert Walpole* (van 1721 tot 1742) werden er slechts 17,000 man op de been gehouden, waaronder echter het troepenkorps dat in Ierland lag, niet is medegerekend. In de Parlements-akten waarbij de gelden tot onderhoud des legers werden toegestaan, werd steeds uitdrukkelijk te kennen gegeven, dat de militaire magt dienen moest om het staatkundig evenwigt in Europa te behouden; nooit wilde het Lagerhuis openlijk bekennen, dat hetzelve het leger ook noodig achtte voor de veiligheid binnen 's lands en tot schraging des bestuurs. Lange jaren moesten er verloopen eer men van de oude ingewortelde denkbeelden geheel terugkwam; zelfs nog ten jare 1732 werd door *Pulteney* eene rede in het Parlement gehouden tegen de staande legers; zij waren hem *a terrible thing*, — iets ontzettends; hij beschouwde dezelven als de oorzaak van de slavernij van vele volken, en was van meening dat nergens vrijheid bestaan kon, waar het staatsbeheer over eene militaire magt beschikte. Hoe bedriegelijk dergelijke algemeene grondstellingen zijn, leert men uit de geschiedenis van Frankrijk en Engeland zelf, van af het begin der negentiende eeuw; in Frankrijk is de staatkundige vrijheid niet kunnen onderdrukt worden, ofschoon *Napoleon* eene ongehoorde kracht in en om zich vereenigde tot uitoefening van een grenzenloos soldaten-despotismus, eene kracht die hij waarlijk niet liet insluimeren; terwijl men in Engeland den roem van een twintigjarigen kampstrijd geen den minsten nadeeligen invloed heeft zien uitoefenen op den bloei des vredes, op kunsten noch nijverheid, zoodat nog tegenwoordig de wapenen gewillig verruild worden voor de toga. De uitkomsten die de ondervinding heeft opgeleverd, hebben bij het Engelsche volk dan ook geheel en al het vooroordeel uitgeroeid, hetwelk weleer bestond tegen het militaire wezen, waarvan wij, gelijk het tegenwoordig in Engeland is ingerigt, het korte overzigt hier laten volgen, zooals dit uit den *Royal kalender* getrokken is:

Aan het hoofd van het militaire wezen staat de opperbevelhebber des legers, Lord *Hill*; wien een secretaris, Lord [illegible] en drie adjudanten, ter zijde staan; sir *John Macdonald* is generaal-adjudant; sir *James Gordon*, generaal-kwartiermeester; opperste militair regter *Robert Fergusson*; de eerste kapellaan of veld-prediker in het hoofdkwartier, Dr. *Dakins*. Dan volgt de lijst der generaals en verdere officieren. Engeland heeft vier veld-maarschalken: *Arthur* hertog van *Wellington*, *Ernst August* koning van Hanover, *Adolph Friedrich* hertog van Cambridge en *Leopold* prins van Saksen Coburg. — Het aantal Engelsche generaals beloopt 103; onder deze treft men er slechts 12 aan die dezen rang gedurende het oorlogstijdperk voerden; de oudste hunner, sir *James Stuart*, is sedert 1803 generaal; de overige elf werden tot dien rang verheven gedurende de jaren 1809, 12, 13 en 14; zij zijn: *Duff*, *Cathcart*, *Pigot*, *Nugent*, *Hay*, *Hewelt*, *Howden*, *Morrison*, *Ludlow*, *St. John* en de Prins *van Oranje*; al de overige 91 generaals zijn in den vredestijd tot den rang dien zij bekleeden bevorderd; de meesten derzelven zijn van 1825, 1830 en 1837. De meest bekende namen onder dit aantal zijn: *Anglesey*, *Cockburn*, *Makenzie*, *Forbes*, *Bentinck*, *Paget*, *Beresford*, *Dalhousie*, *Hammond* (gouverneur van Edinburg) *Nelson*, *Londonderry*, *Wood* (luitenant in den Tower), sir *Henry Faye* (opperbevelhebber in Oost-Indie), *Anson*. — Voorts: 165 luitenant-generaals, waarvan alleen de oudste, een duitscher: graaf *von der Decken*, zijnen rang gedurende het jaar 1814 bekomen heeft; 170 generaal-majoors; 297 kolonels, waarvan de oudste, sir *John Burke*, van 1804 is; 645 luitenant-kolonels, waarvan de oudste, *Thomas Frederick*, van 1798 is; 704 majoors, waarvan de oudste, sir *Robert Clayton*, tot dien rang in 1785 bevorderd, en dus reeds 53 jaren majoor is! — De koningin heeft 23 adjudanten; de eerste en voornaamste Harer adjudanten is de luitenant generaal sir *Herbert Taylor*.

Op de lijst der officieren volgt die der regimenten, welke tot rubriek heeft: *The Queen's Land-Forces*. De regimenten zijn verdeeld in lijfwachten, dragonder-lijfwachten, ruiterij en voetvolk; bij elk regiment worden een kolonel, luitenant-kolonel en majoor in het kader gevoerd. Er zijn twee regimenten lijfwachten te voet, een regiment lijfwachten te paard, zeven regimenten dragonder-lijfwachten, drie regimenten grenadier lijfwachten, zeventien regimenten kavallerie, en negen en negentig regimenten infanterie. Het krijgsbeheer (*war-office*) staat onder den burggraaf [illegible]; het generaal-betaalmeesterschap des legers is opgedragen aan sir *Henry Parnell*; de opperste militaire arts is sir [illegible]. Het aantal beambten in alle takken der [illegible] is ontelbaar. — Eene bijzondere en [illegible] van het

oorlogs departement is de afdeeling der artillerie (*ordnance departement*), hetwelk eene burgerlijke en militaire sectie bevat. De generaal-veldtuigmeester is sir *Richard Vivian*; de opper-inspecteur, de luitenant-generaal *Donkin*; onder opzigt van den generaal veldtuigmeester staat ook nog de militaire akademie te Woolwich. Op negen plaatsen in Engeland zijn kruidmagazijnen gevestigd. Onder het beheer van het departement van oorlog staan nog: het militaire collegie te Sandhurst, hetwelk in 1799 gesticht is, het hospitaal te Chelsea, het invaliden huis, enz."

Ter Effecten-Societeit van gisteren (4 Junij) waren de 2½ pCt. Integralen genoteerd: 54¾; de Kansb. *f* 25⅟₁₆ à ¼.

*** Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Edel zeer Geleerde Heer HENRICUS FERDINANDUS INGEN-HOUSZ, Med. Doct., na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 70 jaren, voorzien van de H. H. Sacramenten der H. Kerk.

BREDA, 2 Junij 1838. J. C. M. INGEN-HOUSZ, Geb. HAVERMANS.

*** Heden overleed mijne dierbare Echtgenoot L. NELISSEN, Officier van Gezondheid der 2e Klasse, bij de 5e Afdeeling Infanterie.

BREDA, 1. Junij 1838. L. E. NELISSEN, Geb. CHARLER.

*** Onder nadere approbatie, zal door den Militairen Intendant, belast met de algemeene comptabiliteit bij het Leger te Velde, op den 15. Junij 1838, des middags ten 12 ure, op deszelfs Bureau te *Tilburg*, ten Huize van J KLEIJSEN, Wijk Kerk, No. 1216, worden Aanbesteed de Verkoop der HUIDEN en het VET van de RUNDERBEESTEN, welke ten behoeve der Troepen, in het Kamp bij *Regen*, zullen worden geslagt.

De Inschrijving zal geschieden bij besloten Biljetten op gezegeld papier, bevattende den prijs per Nederlandsch pond, voor ieder artikel, afzonderlijk.

Genoemde Biljetten zullen tot den 15. Junij, ten *elf* ure des morgens, kunnen worden geworpen in eene Bus, welke te dien einde op het genoemd Bureau is gedeponeerd, alwaar, en alsmede op de Bureaux van de Militaire Intendanten in de Vestingen *Breda* en *'s Bosch*, de Conditiën en Voorwaarden ter lezing liggen.

*** D. P. RIJKEN, Banketbakker, wonende in de Katarinastraat te *Breda*, maakt het geëerd Publiek bekend, dat het Entrepôt van de POEDER-CHOCOLADE, uit het Fabrijk van den Heer VAN HOUTEN, van *Amsterdam*, hetwelk sedert jaren bij hem, geweest is, tot heden toe aan niemand is overgegaan, en dat bij hem zoo als voorheen, te bekomen zijn Flessel en en Pakken voor dezelfde prijzen als te voren. Verzoekt ieders gunst en recommandatie.

ZEGT HET VOORT.

*** Die iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van wijlen Mejufvrouw KRIJNTJE QUAK, in wettige gemeenschap gehuwd geweest zijnde met S. VAN DOORN, gewoond hebbende en overleden te *Werkendam*, wordt uitgenoodigd daarvan betaling of opgave te doen vóór 15 Junij aanstaande, aan den Heer S. VAN DOORN voornoemd.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN,

onder NIEUW-GASTEL.

De Notaris J. ALDER, residerende te *Bergen-op-Zoom*, zal publiek presenteren te Verkoopen:

1o. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehoorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 42 Roeden, 10 Ellen.

2o. Een perceel WEI- en twee perceelen ZAAILAND, te zamen groot 5 Bunders, 76 Roeden, 60 Ellen.

3o. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehoorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 56 Roeden, 24 Ellen.

4o. Een HOFSTEDE, met aanhoorige GEBOUWEN, HOF, WERF, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 26 Bunders, 75 Roeden, 50 Ellen.

5o. Een perceel ZAAILAND, groot 1 Bunder, 43 Roeden, 20 Ellen.

6o. Eene partij DIJKS van *Nieuw-Gastel*, groot 2 Bunders, 86 Roeden, 90 Ellen.

7o. En eindelijk een perceel GOR of HOOILAND, genaamd *Kaas en Brood*, groot 3 Bunders, 27 Roeden, 80 Ellen,

Alles staande en gelegen in den Polder van *Nieuw-Gastel*, bij het *Stampersgat*.

De twee eerste Koopen zijn verhuurd voor *f* 550, en de 5 laatste te zamen voor *f* 850. Vrij geld jaarlijks.

De Veiling zal ook in massa geschieden.

De Zitdagen zullen gehouden worden in het Logement *de Prins van Luik*, te *Bergen-op-Zoom*, bij den Heer A. DE BRUIJN, op Dingsdagen den 26. Junij en 10. Julij 1838, beide des avonds ten 8 ure.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, te *Bergen-op-Zoom*, Wijk H., No. 12a.

ZEGT HET VOORT.

JOURNAL POPULAIRE DE CHANT

SOUS LA DIRECTION

DE M. CHERUBINI,

Membre de l'Institut, et Directeur du Conservatoire Royal de Musique de Paris.

OUVRAGE NOUVEAU DÉDIÉ A LA JEUNESSE.

PRINCIPAUX COLLABORATEURS:

MM. *Cherubini*, *Giacomo Meyerbeer*, *Paer*, *Auber*, *Berton*, *Auguste Panseron*, *Joseph Mainzer*, *Albert Grisar*, *Katsener*, *Adam*, *Batton* (élève de M. Cherubini), *Despréaux*, *Benoist*, *Amédée de Beauplan*. *Mesd. Sophie Gail* et *Loïsa Puget*.

MODE DE PUBLICATION.

Le JOURNAL POPULAIRE DE CHANT s'adresse aux familles, aux institutions, couvents, séminaires, cours de chant, réunions. Ce Recueil aura trois parties distinctes:

La première partie comprendra une série d'airs populaires, arrangés à plusieurs voix et variés, par les sommités musicales (avec paroles nouvelles).

La deuxième partie comprendra un choix de morceaux excellents de l'ancienne musique qui n'avait pas accès dans les institutions, à cause du caractère des paroles. Ce choix est spécialement confié à un compositeur et professeur célèbre, M. CHERUBINI, directeur du Conservatoire royal de Paris. — On adapte à ces morceaux de musique des paroles toujours d'un caractère gracieux, *mais propres à être mises entre les mains de la jeunesse*.

La troisième partie comprendra des productions complètement inédites, *romances*, *duos*, *trios*, *quatuors*, *etc.*, par les premiers compositeurs. En un mot, ce Recueil contiendra toute espèce de musique, le plus souvent avec accompagnement de piano, et toujours au moins avec accompagnement de violoncelle, contre-basse ou basson.

CONDITIONS.

Le *Journal populaire de Chant* paraît du 20 au 25 de chaque mois, par livraisons de 3 feuilles in-8o (600 pages de musique par an). Prix: 8 florins par an, *franc de port*.

NOTA. *On a adopté le format in-8o, qui est le plus commode et le plus portatif, et par conséquent le plus convenable pour la jeunesse.*

On souscrit à *Breda*, au bureau central d'abonnement, librairie de BROESE & COMP, et chez tous les libraires et marchands de musique du royaume et de l'étranger. — *Les 4 premières livraisons sont en vente.*

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende belangrijke *WERKEN* voorhanden:

JOMINI, Vie politique et militaire de *Napoléon*, raconté par lui-même, 3 volumes, au lieu de quatre . . . . . *f* 7,50.

CESSAC, Guide de l'Officier particulier en campagne, 2 volumes, avec 20 planches . . . . „ 3,00.

ROGNIAT, Considérations sur l'art de la Guerre, 1 v. „ 2,50.

CHAMBRAY, Philosophie de la Guerre, avec son supplément, 1 volume . . . . „ 2,50.

BISMARK, Tactique de la Cavalerie, 1 v. avec 27 pl. „ 2,50.

CARRION-NISAS, Essai sur l'Histoire Générale de l'art Militaire, de son origine, de son progres, de ses révolutions depuis la première formation des sociétés Européennes jusqu'à nos jours, 2 vol. avec 14 planches . . . . „ 5,00.

Les commentaires de *Caesar*, 1 vol. . . . . . . „ 2,50.

De maniement de la Bayonnette, appliqué à l'attaque et à la défense de l'infanterie individuellement et en masse, par le Capitaine *Alexander Muller*, 4e edition, ornée de 55 figures.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers